

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Diskuse, rozhovor, asertivita - pracovní list

Autor materiálu: Mgr. Ilona Bláhová

Datum (období): Materiál vytvořen 15. 11. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Sociální komunikace ve zdravotnictví

Sada: PS8

Číslo DUM: 06

Předmět, ročník:

Psychologie a komunikace, 3. roč.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 18. 2. 2013

Třída: ZDA 3.A

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovním listem je vhodné navázat na výklad daného tématu v předcházející hodině. Materiál využívá problémových a deduktivních úloh, se snahou o zapojení vlastních prožitků a osobních životních zkušeností žáků, což by mělo napomoci snazšímu pochopení a zapamatování si základních principů a zákonitostí z oblasti sociální psychologie. Pracovní list by měli žáci zpracovat nejprve samostatně a následně je vhodné provést obecný rozbor úloh a jejich řešení společně s učitelem (klíč). Žáci tak získají zpětnou vazbu, která jim poslouží ke kontrole vlastního zpracování. Pracovní listy mohou zachycovat osobní informace žáků, a proto by jim měly zůstat. Mohou tak sloužit i jako materiály k domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Kapitola: Sociální komunikace
ve zdravotnictví

Téma: Rozhovor, diskuse,
asertivita

Úkol č. 1

V úvodu rozhovoru je zapotřebí pacienta/klienta vhodně oslovovat. Každý člověk má své jméno, které je jeho nedílnou součástí.

a) Napište, co víte o svém jméně:

.....

b) Kdo vám jméno vybral a proč?

.....

c) Jaké pocity ve vás vyvolává člověk, který vás nevhodně oslovuje a nesprávně vyslovuje vaše příjmení?

.....

d) Co se pravděpodobně odehrává v pacientovi, když si nemůžeme vzpomenout na jeho příjmení?

.....

e) Co uděláte, nemůžete-li si vybavit příjmení druhého člověka?

.....

f) Jaké oslovování pacienta je nevhodné?

.....

Úkol č. 2

Jakým způsobem můžeme v rozhovoru vyjádřit naši úctu k druhému člověku?

.....

.....

.....

.....

Úkol č. 3

Vyberte a podtrhněte v pracovním listu znaky, které charakterizují nedirektivní přístup.

klient povídá - klient mlčí

klientovi radíme - neradíme

nehodnotíme klienta - hodnotíme klienta

klademe otázky - nasloucháme

přikazujeme – nepřikazujeme

Úkol č. 4

Vyberte odpověď sestry, která nejlépe odráží aktivní naslouchání.

1) Klient: *“Byl tady pak doktor a řekl mi, že ty tablety nezabírají, jak očekávali. Takže půjdu na operaci.”*

a) „No, když to doktor řekl, tak asi půjdete.“

b) „Jaký z toho máte pocit?“

c) „O léčbě rozhoduje lékař, já vám k tomu víc neřeknu.“

2) Klient: „Škoda, že toho má pan doktor tolik a že při vizitě tolik spěchá.“

- a) „Co vás trápí? Chcete si o něčem popovídat?“
- b) „Ano, lékaři mají hodně práce.“
- c) „Ale jinak je sympatický, že?“

3) Klientka po ablaci prsu: „Po operaci prsu si připadám hrozně znetvořená a myslím si, že mě tak vidí i ostatní.“

- a) „Máte obavy z toho, jak se na vás budou teď lidé dívat?“
- b) „Málokdo si toho všimne, existují dobré epitézy.“
- c) „Většina žen se cítí po operaci stejně, ale brzy to přejde.“

Úkol č. 5

Představte si následující situaci: Za sestrou – žákyní praktikující samostatně na oddělení přichází vrchní sestra a říká:

„Sestro, potřebuji, abyste šla na zbytek směny pomáhat na chirurgii muži.“

Odpovědi sestry:

1. „Ráda, ale bohužel za mnou přijde za deset minut moje učitelka. Mohla bych jí zavolat a říct, aby nechodila. Určitě jí to nebude vadit.“
2. „Můžu vám něco říct? V posledním měsíci jsem musela zaskakovat, kdykoliv byl někdo někde jinde. To už mě opravdu nazlobilo. Nechci být pořád zneužívaná, a proto odmítám jít na chirurgii muži.“
3. „Zaskakovala jsem tento týden už dvakrát. Raději bych tam dnes nešla.“
4. „Už toho mám dost! Vám na mně houby záleží, pořád mě posíláte zaskakovat na jiná oddělení. Prostě tam nepůjdu!“

U jednotlivých odpovědí se rozhodněte, zda se jedná o výrok asertivní, pasivní nebo agresivní.

Úkol č. 6

Každý se setkává s lidmi, kteří se pokoušejí s ním manipulovat. Vzpomeňte si na situaci, kdy se s vámi někdo pokusil manipulovat. Situaci popište.

.....
.....
.....
.....

Jak jste zareagoval/a?

.....
.....

Byla vaše reakce asertivní agresivní nebo pasivní? Stal/a jste se obětí manipulace?

.....

Bylo možné situaci vyřešit lépe? Jakým způsobem?

.....

PRACOVNÍ LIST- KLÍČ

Kapitola: Sociální komunikace
ve zdravotnictví

Téma: Rozhovor, diskuse,
asertivita

Úkol č. 1

V úvodu rozhovoru je zapotřebí pacienta/klienta vhodně oslovovat. Každý člověk má své jméno, které je jeho nedílnou součástí.

a) Napište, co víte o svém jméně:

Žák uvede, co jeho jméno vyjadřuje (viz. výklad jmen a příjmení, a do jaké míry se s informacemi ztotožňuje)

b) Kdo vám jméno vybral a proč?

Upřesnění po konzultaci s rodiči. Je jméno tradicí, bylo mu jméno vybráno podle konkrétního člověka, jak je spokojen s vlastním jménem, uvažuje o tom, zda by stejné jméno dal svému dítěti apod.

c) Jaké pocity ve vás vyvolává člověk, který vás nevhodně oslovuje a nesprávně vyslovuje vaše příjmení?

Žáci popíší pocity – učitel zdůrazní, že tato situace je spojena s pocity negativními. Žáci jsou vedeni k úsilí zapamatovat si přesně jména a příjmení pacientů.

d) Co se pravděpodobně odehrává v pacientovi, když si nemůžeme vzpomenout na jeho příjmení?

Odpověď koresponduje s vlastní zkušeností žáků .navíc může mít pacient strach ze záměny.

e) Co uděláte, nemůžete-li si vybavit příjmení druhého člověka?

Možnosti: nahlédnout do dokumentace, identifikační náramek, dotázání se a omluva.

f) Jaké oslovování pacienta je nevhodné?

Např: „babi“, „dědo“, „pane“ bez udání příjmení, neodůvodněné tykání, neoslovení...

Úkol č. 2

Jakým způsobem můžeme v rozhovoru vyjádřit naši úctu k druhému člověku?

Žáci procují formou brainstormingu: Příklady- slušným vystupováním, podáním ruky, uváděním titulů, respektováním názorů pacienta, poskytnutím prostoru pro vyjádření...

Úkol č. 3

Vyberte a podtrhněte v pracovním listu znaky, které charakterizují nedirektivní přístup.

klient povídá - klient mlčí

klientovi radíme - neradíme

nehodnotíme klienta - hodnotíme klienta

klademe otázky - nasloucháme

přikazujeme – nepřikazujeme

Úkol č. 4

Vyberte odpověď sestry, která nejlépe odráží aktivní naslouchání.

1) Klient: „Byl tady pak doktor a řekl mi, že ty tablety nezabírají, jak očekávali. Takže půjdu na operaci.“

a) „No, když to doktor řekl, tak asi půjdete.“

b) „Jaký z toho máte pocit?“

c) „O léčbě rozhoduje lékař, já vám k tomu víc neřeknu.“

2) Klient: „Škoda, že toho má pan doktor tolik a že při vizitě tolik spěchá.“

a) „Co vás trápí? Chcete si o něčem popovídat?“

b) „Ano, lékaři mají hodně práce.“

c) „Ale jinak je sympatický, že?“

3) Klientka po ablaci prsu: „Po operaci prsu si připadám hrozně znetvořená a myslím si, že mě tak vidí i ostatní.“

a) „Máte obavy z toho, jak se na vás budou teď lidé dívat?“

b) „Málokdo si toho všimne, existují dobré epitézy.“

c) „Většina žen se cítí po operaci stejně, ale brzy to přejde.“

Úkol č. 5

Představte si následující situaci: Za sestrou – žákyní praktikující samostatně na oddělení přichází vrchní sestra a říká:

„Sestro, potřebuji, abyste šla na zbytek směny pomáhat na chirurgii muži.“

Odpovědi sestry:

1. „Ráda, ale bohužel za mnou přijde za deset minut moje učitelka.“

Mohla bych jí zavolat a říct, aby nechodila. Určitě jí to nebude vadit.“

(pasivní)

2. „Můžu vám něco říct? V posledním měsíci jsem musela zaskakovat, kdykoliv byl někdo někde jinde. To už mě opravdu nazlobilo. Nechci být pořád zneužívaná, a proto odmítám jít na chirurgii muži.“

(agresivní)

3. „Zaskakovala jsem tento týden už dvakrát. Raději bych tam dnes nešla.“

(asertivní)

4. „Už toho mám dost! Vám na mně houby záleží, pořád mě posíláte zaskakovat na jiná oddělení. Prostě tam nepůjdu!“

(agresivní)

U jednotlivých odpovědí se rozhodněte, zda se jedná o výrok asertivní, pasivní nebo agresivní.

Úkol č. 6

Každý se setkává s lidmi, kteří se pokoušejí s ním manipulovat. Vzpomeňte si na situaci, kdy se s vámi někdo pokusil manipulovat. Situaci popište.

.....
.....
.....

Jak jste zareagoval/a?

.....
.....

Byla vaše reakce asertivní, agresivní nebo pasivní? Stal/a jste se obětí manipulace?

.....

Bylo možné situaci vyřešit lépe? Jakým způsobem?

.....

Učitel rozebere s žáky některé konkrétní situace a posoudí správnost jejich hodnocení.